

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί του σχεδίου Νόμου «περί οργανώσεως και λειτουργίας Ίδρυμάτων Αγωγής Ανηλίκων».

Πρός την Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ λειτουργία τῶν «Ἀναμορφωτικῶν Καταστημάτων» ἤδη μεταμορφώθη εἰς Ίδρυματα Αγωγῆς Ανηλίκων, ἐκτείνεται ἐπὶ νομοθετικῆ ἀριθμοῦσε εἰς τὸν πλῆθος ἐτῶν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ νομοθετικὴ αὐτῆ χρηθεῖ ἀναμορφώσεως διὰ τὴν παρασκευασθῆ πρὸς τὰς διεθνῶς παραδεδομένας ὁρχὰς ἀναμορφωτικῆς ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων πολιτικῆς.

Διὰ τοῦ ἐπιβληθέντος σχεδίου Νόμου διατιθέσθαι εἰς τὰς περιφέρειάς τῆς ἐπιπέφυκας καὶ τῆς διεθνῶς πρακτικῆς, κίνας πειραματικῆς εἰς τὰ ἑλληνικὴν πραγματικῆς, πλεονεχίας καὶ πρὸς τὴν ἐπιπέφυκας λειτουργίας τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς Ανηλίκων.

Τὸ σχέδιον εἰσάγει ἐπιπέφυκας ἀναμορφώσεως εἰς τὴν ἐπιπέφυκας ἐπιπέφυκας καὶ πραγματικῆς.

Εἰδικότερον:

1. Ὡς πρὸς ἀναμορφώσεως ἡ μεταμορφώσεως τῶν Ἀναμορφωτικῶν—Καταστημάτων εἰς Ίδρυματα Αγωγῆς (ἄρθρον 1), ἀριθμοῦμένου ἐπὶ εἰς τὸν καὶ ἑλληνικῆς Πον. Κώδικος ἐνομοχθίας ταῦτα «Καταστηματα Αγωγῆς» (ἄρθρ. 122, παρ. 1 στοιχ. βον). Ὁμοίως ἀποφύεται ἡ χρησιμοποίησις ἐνομοχθίας, ἡ ὁποία εἶναι παρεξηγηθῆ καὶ εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῆ τὴν κοινωνικὴν τῶν ἀνηλίκων ἀποκατάστασιν. Σημειώθησθαι ὅτι καὶ ἐπὶ τὰς νομοθετικῆς τῶν ἐθνῶν χωρῶν εἶναι ἀπαιτηθῆ ὁ ὅρος «Ἀναμορφωτικὸν» π.χ. εἰς τὰς καλλισθέτους γλώσσας τὰ Ίδρυματα τὰ ἐπὶ ἐνομοχθίας MAISONΣ ἢ INSTITUTIONS D' EDUCATION SURVEILLEE (Ίδρυματα Αγωγῆς ἐπὶ ἐπιπέφυκας), εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἐνομοχθίας APPROVED SCHOOLS (Πρότυπα Σχολαίς), καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν TRAINING SCHOOLS (Σχολαίς Αγωγῆς), εἰς ἄλλας δὲ χώρας δίδεται ἐνομοχθίας ἐκ τῆς τοποθετικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐγκατεστημένα ἢ ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐνὸς Ἄγιου ἢ μιᾶς προσωνυμότητος.

2. Ἐτέρω ἀναμορφώσεως εἶναι ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 1 καὶ 32 δυνατότης ὁργανώσεως καὶ Ίδρυμάτων Αγωγῆς, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς προσταθείας τοῦ Κράτους, ὡς συμβάσιναι καὶ εἰς ἄλλας χώρας, πάντοτε ὅμως μετὰ προηγουμένην ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Ἐνομοχθίας ὅτι ἡ λειτουργία τῶν ἐπιπέφυκας Ίδρυμάτων Αγωγῆς θὰ τελῆ ἐπὶ τὴν ἐπιπέφυκας τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

3. Τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 7 ἀναφέρονται εἰς τὴν διακρίσιν τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς κατὰ φύσιν καὶ ἡλικίαν καὶ τὸν διαχωρισμὸν αὐτῶν εἰς Τμήματα—Εἰδικῶς τὸ Τμήμα Πρωτοεργασίας καὶ Καταστάσεως (ἄρθρον 7 παρ. 1) ἀποτελεῖται εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευνᾶν καὶ παρατήρησιν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνηλίκου καὶ τῶν ἰκανότητων καὶ κλίσεων αὐτοῦ ἐπὶ εἰδικῶν ἐπιστημῶν, ὡς καὶ Ψυχιάτρου, τοῦ Ψυχολόγου, τοῦ Παιδαγωγοῦ καὶ τοῦ Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ.

4. Ἀξία ἐπιπέφυκας ἀναμορφώσεως εἶναι ἡ διὰ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 καθιερωμένη διαδικασία εἰσαγωγῆς εἰς τὰ Ίδρυματα Αγωγῆς, συμβάσιναι πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ προστατευτικὸν μέτρον τῆς ἐπιπέφυκας μεταχειρίσεως λαμβάνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, μετὰ γνώμην τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 4 ἀποκαθίσταται τῆς περιθάλψεως ἐνὸς τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς, ὁρισμέναι κτηνοτροφία, παρεκκλιπόντων τοῦ ὅγκου, ἀνηλίκων, διὰ τοὺς ὁποίους ὅμως εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προβλέπεται ἡ ἐπιπέφυκας Θεραπευτικῶν Καταστημάτων ὅπου θὰ συγγένουν οὗτοι εἰδικῆς ἀγωγῆς πρὸς διαρκείαν καὶ κοινωνικὴν ἐπιπέφυκας. Ἐπίσης προβλέπεται ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων ἐπιβληθέντα ἀναμορφωτικὰ καὶ θεραπευτικὰ μέτρα θὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Πον. Μητρώον τῶν ἀνηλίκων. Τὸ ἄρθρον 5 ρυθμίζει τὰς ἀρμοδιότητας καὶ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὡς πῶ συλλογικῶς διοικητικῶς ὁργάνου.

5. Ἐτέρω ἀναμορφώσεως εἶναι ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 διὰ τῶν ὁποίων καθιεροῦται ἡ ὑποχρεωτικὴ παρρησιᾶ

τῶν ἀνηλίκων εἰς τὸ Ἴδρυμα ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον πρὸς ὀλοκλήρωσιν στοιχειωδῶς ἄξιου προγραμμάτος καὶ ἐκπαίδευσως, πλὴν ἐξαιρέσεων δικαιολογουμένων ἐκ ἐκτικῶν λόγων.

6. Τὸ ἄρθρον 7 προβλέπει τὴν ἐπιπέφυκας ἐπιπέφυκας τοῦ εἰσαγομένου ἀνηλίκου διὰ τὴν καλύτεραν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐπιστημονικὸν χειρισμὸν ἐκείτης περιπτώσεως, καθιεροῦται δὲ ἡ ἐπιπέφυκας τῶν περιπτώσεων τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιπέφυκας καὶ τῶν φακέλων τῶν ἀνηλίκων.

7. Τὸ ἄρθρον 8 ἀναφέρεται εἰς τοὺς τομᾶς τῆς ἀναμορφωτικῆς μεταχειρίσεως, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὁργανώσεως τῶν ἀνηλίκων εἰς ὀλοκλήρωσιν τὸ γάμικ αὐτῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν ἐπιπέφυκας.

8. Τὸ ἄρθρον 9 προβλέπει τὰς βασικὰς προϋποθέσεις τῆς διαπαιδαγωγικῆς τῶν ἀνηλίκων, ὅσας τῶν συγγένων ἀντιπέφυκας καὶ τῶν περιπτώσεων τῆς ψυχολογικῆς καὶ τῆς παιδαγωγικῆς.

9. Τὸ ἄρθρον 10 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπιπέφυκας τῶν ἀνηλίκων μετὰ τὸν ἐπιπέφυκας κῆρον, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιπέφυκας τῆς ἐκ νέου προσαρμογῆς αὐτῶν, πρὸς ὀλοκλήρωσιν κοινωνικὸν εἶον. Ὁμοίως προβλέπεται ἡ ἐπιπέφυκας αὐτῶν μετὰ τῆς Οἰκονομικῆς τῶν πρὸς ἐπιπέφυκας τῆς ἐπιπέφυκας καὶ ἀναμορφώσεως τῶν σχέσεων αὐτῶν.

10. Εἰς τὸ ἄρθρον 11 προβλέπεται καὶ ἡ ἐπιπέφυκας τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς μετὰ διαφόρων ὁργανώσεων ἢ εἰδικῶς ἐπιπέφυκας προσώπων.

11. Τὸ ἄρθρον 12 ἀναφέρεται εἰς τὴν ψυχολογικὴν ὡς πρὸς ἰκανὸν παρεκκλιπόντα διαπαιδαγωγικῆς τῶν ἀνηλίκων.

12. Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 προβλέπονται ἡλικία καὶ ὄλιγα ὅμοιοι εἰς τοὺς διακρίθεντας ἀνηλίκους, πρὸς ἐπιπέφυκας τῆς καλῆς διαγωγῆς καὶ ἐργατικότητος τῶν, πρὸς ἐπιπέφυκας αὐτῶν δὲ περαιτέρω ἐπιπέφυκας συγγένως δὲ καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν πνεύματος εὐγενοῦς ἀμίλλης, διατυπῶνται δὲ καὶ οἱ ὅροι ἀπονομῆς αὐτῶν.

13. Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 προβλέπονται καὶ τιμωρίαι τῶν παρεκκλιπόντων ἀνηλίκων, ὡς καὶ τὰ ἀρμοδιὰ πρὸς ἐπιπέφυκας αὐτῶν ὁργάνου. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, προβλέπεται ἡ ἀπαγορευτικὴ ἐπιπέφυκας εἰς ἔαρος τῶν ἀνηλίκων τωματικῶν ποινῶν ἢ ἀπειλῶν ἢ καὶ συμπειρασμῶς ποινῶν ἀλλοῦς τὴν προσωπικότητά καὶ τὴν ἀνθρώπινον ὑπόστασιν τῶν ἀνηλίκων, διαρρυθμίζονται δὲ καὶ οἱ κανόνες ἐπιπέφυκας τῶν τιμωριῶν.

14. Κανονισμὸν ἀποτελεῖ ἡ τῶν αὐτῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 15 συλλογικῶς ὁργάνου, (Συμβούλιον Αγωγῆς), τὸ ὁποῖον ἐπιπέφυκας τῶν θεμάτων κατὰ τῆς τῶν ἀνηλίκων εἰς ἡλικίας τῆς ἐπιπέφυκας μεταχειρίσεως τῶν ἀνηλίκων, ὡς καὶ τῆς ἀπονομῆς ἀμοιβῶν καὶ ἐπιπέφυκας τιμωριῶν. Τὸ ἄρθρον 16 προβλέπει τὴν ἐπιπέφυκας καὶ ἐνδεικτικὴν τῶν εἰσαγομένων εἰς τὰ Ίδρυματα Αγωγῆς ἀνηλίκων, διαρκείαν τοῦ ἐπιπέφυκας.

15. Τὰ ἄρθρα 17—21 περιλαμβάνουν τὰ τῆς ἐκπαίδευσως τῶν ἀνηλίκων. Εἰδικότερον, τὸ ἄρθρον 17 καθορίζει θέματα σχολικῆς—προβίου καὶ σχολικῶν προγραμμάτων καὶ προβλέπει τὴν λειτουργίαν Συμβουλίου Σχολικῆς Ἐκπαίδευσως.

16. Διὰ τοῦ ἄρθρου 18 καθορίζονται οἱ ὅροι, καὶ οὗς δὲ διενεργῆται ὁ ἐπιπέφυκας πειραματικῶς τῶν ἀνηλίκων, ἀπὸ τῆς σχολικῆς ἡλικίας, κατὰ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιπέφυκας. Διὰ δὲ τοῦ ἀπολυθόντος ἄρθρου 19 καθορίζονται τὰ τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπιπέφυκας Σχολῶν τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιπέφυκας Ἐκπαίδευσως τὸ ὁποῖον ἐπιπέφυκας ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπιπέφυκας Σχολῶν καὶ τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν.

17. Διὰ τοῦ ἄρθρου 20 ὁργανοῦται ἡ ἐπιπέφυκας τῶν Ίδρυμάτων Αγωγῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων, διακρίνοντα δὲ καὶ τὰ τῆς ἀμοιβῆς τούτων, τὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ πρὸθέντος τῆς ἐργασίας τῶν, ὡς καὶ τὰ τῆς διαθέσεως αὐτοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν.

18. Άξια ιδίας μνείας είναι ή καινοτομία του άρθρου 21. το όποιο προβλέπει ενίσχυση των ανηλίκων, οι όποιοι ξεκινούν εξαιρετικάς ικανότητας και κλίσεις εις τινα τέχνην, επιστήμη ή καλλιτεχνικήν επίδοσιν. προς τον σκοπόν αξιοποιήσεως των τοιούτων προσόντων των.

19. Τά άρθρα 22, 23 και 24 αναφέρονται εις την Ιατροπαιδαγωγικήν Υπηρεσίαν των Ίδρυμάτων Άγωγής. Η Υπηρεσία αυτή περιλαμβάνει την ιατρικήν μέριμναν, την ψυχιατρικήν παρακολούθησιν, ως και την κοινωνικήν υπηρεσίαν, συμφώνως προς τας εν χρήσει επιστημονικάς μεθόδους, ητοι κοινωνικήν εργασίαν κατά περίπτωσιν και καθ' όμάζαν, ασκούμενας υπό διπλωματούχων Κοινωνικών Λειτουργών.

20. Επίσης καινοτομίαν αποτελεί ή εν άρθρω 25 πρόβλεψις όργανώσεως Ίδρυμάτων και Τμημάτων ήμιελευθέρας διαδιδάσεως, εις τα όποια θα τοποθετούνται άνήλικοι μη ευφρανίζοντες σοβαρά προβλήματα συμπεριφοράς. ως και άνήλικοι των κλειστών Ίδρυμάτων Άγωγής, όωμοι προς άπόλυτον, οι όποιοι υπό την εποπτείαν και συμπαράστασιν των Κοινωνικών Λειτουργών, θα δοκιμασθούν εν ελευθερία υπό επίβλεψιν, ώστε να σταθεροποιηθώ ή επιτευχθείτα αναμόρφωσις των.

21. Περαιτέρω, το Σχέδιον εις τα άρθρα 26 και 27 ρυθμίζει τα της διαδικασίας της άπολύσεως των ανηλίκων εκ του Ίδρυματος Άγωγής και προβλέπει την χορήγησιν δοκιμαστικής άδειας, ή όποια δυνατόν να διαρκέσθ επί τρία έξάμηνα, εις εξαιρετικάς θέ περιπτώσεις ήμπορεί να παραταθώ και επί εν είσέτι έξάμηνον, αναλόγως της διαγωγής του ανηλίκου και της επιτευχθείσης κοινωνικής άναπροσαρμογής αυτού. Η άδεια χορηγείται: κατόπιν ενθέσεως των Κοινωνικών Λειτουργών, περί πληρώσεως των προϋποθέσεων άποκαταστάσεως εκάστου ανηλίκου. Σκοπός των δοκιμαστικών άδειών είναι ή υποβοήθησις των ανηλίκων εις τα πρώτα βήματα της εν ελευθερία διαδιδάσεως των, προς επίτευξιν εις τον άνωτατον βαθμόν της κοινωνικής και επαγγελματικής άποκαταστάσεως των, μεθ' ήν επακολουθεί ή όριστική των άπόλυσις.

22. Διά των άρθρων 28 και 29 παρέχεται ή δυνατότης εις τον Υπουργόν Δικαιοσύνης, όπως δι' άποστάσεως του συνιστά παρ' εκάστω Ίδρυματι Άγωγής Επιτροπή, καλουμένης Εξερεσίας Ανηλίκων Αρρένων ή Θηλέων, έχουσας ως σκοπόν την υποβοήθησιν του έργου της άναμορφώσεως των ανηλίκων, τον πλουτισμόν των Ίδρυμάτων Άγωγής δια μορφωτικών και ψυχγωγικών μέσων ως και την παροχήν ήθικής και υλικής βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην ανηλίκους.

23. Το άρθρον 30 αναφέρεται εις την διάκρισιν του προσωπικού των Ίδρυμάτων Άγωγής κατά κατηγορίας. Το άρθρον 31 αναφέρεται εις τα προσόντα των υπαλλήλων Κλάδου ΑΤ4 Διοικητικού Ίδρυμάτων Άγωγής Ανηλίκων, καθιερωμένον δευτέρου εισαγωγικού βαθμού με ηξήτημένα προσόντα αναφερόμενα εις επιστημονικήν ειδίκευσιν και εμπειρίαν, δια τους προτιθεμένους να καταλάβουν θέσιν Διευθυντου Ίδρυματος Άγωγής.

Άξια ιδιαιτέρως μνείας τυγχάνει επίσης ή εν τω αυτώ άρθρω προβλεπομένη εξέτασις της εν γένει προσωπικότητας άπάντων των προσλαμβανόμενων ως υπαλλήλων των Ίδρυ-

μάτων Άγωγής, ίνα κρίνεται ή καταλληλότης του καλουμένου να αναλάβη το λεπτόν και δύσκολον έργον της διαπαιδαγωγήσεως των ανηλίκων.

24. Τα άρθρα 32 και 33 αναφέρονται εις την Ίδρυσιν και λειτουργίαν Ίδρυμάτων Άγωγής υπό Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου ή παρ άλληλοθροονικών σωμάτων, ως και εις τον παρά του Υπουργείου Δικαιοσύνης ασκούμενον επ' αυτών έλεγχον. Εκρίθη σκόπιμον να δοθώ ή δυνατότης εις ιδιωτικά Ίδρύματα να καθύθουν τους στόχους της άναμορφώσεως των εν ήθικώ κινδύνω ανηλίκων, διότι ή ιδιωτική πρωτοβουλία, έχει μεγάλα περιθώρια δραστηριότητος και εις τον τομέα αυτόν, επ' όσον τελεί υπό τον άμεσον έλεγχον του Κράτους, λόγω της σπουδαιότητος του έργου το όποιον θα εκτελέσουν.

25. Διά της διατάξεως του άρθρου 34 εισάγεται καινοτομία εις ότι άρραχ εις την εποπτείαν της λειτουργίας των Ίδρυμάτων Άγωγής και όρίζεται ότι ο άρμόδιος Δικαστής Ανηλίκων, επισκέπτεσθαι τούλάχιστον καθ' εκάστην τριμηνίαν τα εις την περιφέρειάν του υπαχόμενα Ίδρύματα Άγωγής, αναφερόμενος εις το Υπουργείον επί της εύρύθμου ή μη λειτουργίας τούτων.

26. Τέλος, τα άρθρα 35—40 περιλαμβάνουν τας τελικάς και μεταβατικάς διατάξεις, οι όποια αναφέρονται εις την έναρξιν της ισχύος του προτεινομένου Σχεδίου Νόμου, τον χρόνον εκδόσεως των προβλεπομένων Πρ. Διαταγμάτων, Υπουργικών αποφάσεων και Κανονισμών, την δυνατότητα μετατροπής των ήδη λειτουργούντων Ίδρυμάτων εις άνοικτά και τέλος εις την κατάργησιν των ισχυουσών σχετικών διατάξεων, αίτινες αντικαθίστανται υπό της εν τω παρόντι προβλεπομένης νέας νομοθετικής ρυθμίσεως του θεσμού τής άναμορφώσεως και κοινωνικής άποκαταστάσεως των ανηλίκων.

27. Βασικήν σημασίαν έχει το άρθρον 36, το όποιον προβλέπει την ονομασίαν των Ίδρυμάτων Άγωγής δια διαφόρων τίτλων προερχομένων εξ ονομάτων Αγίων, ευεργετών, προσωπονοτήτων, ιδιά να επιτευχθώ ο άποχαρκτηρισμός αυτών ως «άναμορφωτικών» καταστημάτων και να άποσυνχθώ ο στιγματισμός των περιθλασόμενων ανηλίκων.

28. Διά της προτεινομένης υπό του παρόντος Σχεδίου Νόμου ρυθμίσεως, ευελπιστούμεν ότι θα επιτευχθώ ουσιώδης βελτίωσις εν τη νομοθεσία ώστε τα Ίδρύματα Άγωγής Ανηλίκων να μη διαφέρουν μόνοι κατά την ονομασίαν από τα μέχρις τουδε λειτουργούντα άλλα να βελτιώσουν την λειτουργίαν των και την καθόλου απόδοσιν έργου δημοκρατικού, δεδομένου ότι πάσα δαπάνη υπέρ των ανηλίκων είναι κατ' εξοχήν παραγωγική.

Τα άνωτέρω σκοπεί το υπό κρίσιν Σχέδιον Νόμου το όποιον τίθεται υπ' όψιν της Εθνικής Αντιπροσωπείας προς ψήφισιν.

Έν Αθήναις τη 10 Ιανουαρίου 1979

Οι Υπουργοί

Προεδρίας Κυβερνήσεως
Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Δικαιοσύνης
Γ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ